

Wetsvoorstel Groen!

Tot doorrekening van de financiële, economische, sociale en ecologische effecten van de verkiezingsprogramma's van politieke partijen bij federale verkiezingen

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2. *Definities*

Voor de toepassing van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan wordt verstaan onder:

1° politieke partij: de vereniging van natuurlijke personen, die aan door de Grondwet en de wet bepaalde verkiezingen deelneemt en die overeenkomstig artikel 117 van het Kieswetboek kandidaten voordraagt voor de mandaten van volksvertegenwoordiger en senator;

2° verkiezingsprogramma: de bundeling van beleidsvoorstellen die een politieke partij doet voor de op de verkiezingen volgende legislatuurperiode van Kamer en Senaat;

3° financiële effecten : de effecten van de beleidsvoorstellen geformuleerd in de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen op de begroting van de federale overheid en – in afgeleide orde – andere gewestelijke of lokale overheden;

4° economische effecten : de effecten van de beleidsvoorstellen geformuleerd in de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen voor de economische ontwikkeling van het land, te bepalen op basis van overeen te komen welvaartsindicatoren, de werkgelegenheidsgraad en het ondernemingsklimaat;

5° sociale effecten : de effecten van de beleidsvoorstellen geformuleerd in de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen op het gemiddeld inkomen, de koopkracht, sociale gelijkheid en doelstellingen op het vlak van het bestrijden van de armoede;

6° ecologische effecten : de effecten van de beleidsvoorstellen geformuleerd in de verkiezingsprogramma's van de politieke partijen op de kwaliteit van het leefmilieu en de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling.

Art. 3. *Transparantie van de verkiezingsprogramma's*

Elke politieke partij maakt een ontwerp van verkiezingsprogramma op dat maximale duidelijkheid biedt over de financiële, economische, sociale en ecologische effecten van het programma. Zo nodig worden daartoe prioriteiten en een tijdsorde aangegeven.

Het ontwerp van verkiezingsprogramma wordt ten laatste 40 dagen voor de verkiezingen overgemaakt aan het Federaal Planbureau en het Rekenhof. De regering bepaalt de procedure voor het geval van vervroegde verkiezingen.

Art. 4. *Beoordeling door het Federaal Planbureau en het Rekenhof*

Binnen een termijn van veertien dagen brengen het Federaal Planbureau en het Rekenhof een gezamenlijke ontwerp rapportering uit over de financiële, economische, sociale en ecologische effecten van de voorgelegde verkiezingsprogramma's.

De politieke partijen krijgen vijf dagen de tijd om hier op te reageren en met het Federaal Planbureau en het Rekenhof te overleggen.

Daarna dienen de politieke partijen hun definitief verkiezingsprogramma in.

Ten laatste 14 dagen voor de verkiezingen maken het Federaal Planbureau en het Rekenhof hun definitieve rapportering publiek over de verkiezingsprogramma(s) van de politieke partijen.

Art. 6

Deze wet gaat in bij het verschijnen in het Belgisch Staatsblad.

Memorie van toelichting

De kiezer heeft recht op duidelijkheid i.v.m. de effecten van verkiezingsprogramma's. Bedrieglijke kiesbeloftes dienen in de mate van het mogelijke vermeden te worden. Partijprogramma's dienen transparant te zijn en kunnen daartoe de nodige prioriteiten aangeven of een tijdschaal hanteren.

Een louter budgettaire doorrekening zoals in vroegere wetsvoorstellen voorgesteld werd, volstaat echter niet. Dan kijkt men immers enkel naar strikt budgettaire effecten (financiële effecten) en wordt impliciet dus al een maatschappelijke keuze gemaakt.

Het Nederlands model is veel ruimer : het Centraal Planbureau en het Planbureau voor de Leefomgeving maken een doorrekening op van de programma's van de verschillende partijen in Nederland op basis van een hele set aan criteria. Het laatste rapport van het CPB heeft dan ook als titel : "Keuzes in kaart 2011-2015. Effecten van negen verkiezingsprogramma's op economie en milieu.

Zowel zuiver budgettaire effecten worden doorgerekend als sociale of ecologische effecten. Voor het doorrekenen van duurzaamheidseffecten wordt uitdrukkelijk het Planbureau voor de Leefomgeving mee ingeschakeld.

In de Belgische context kan deze taak in eerste instantie toevertrouwd worden aan het Federaal Planbureau die dan ook uitdrukkelijk de bestaande Task Force duurzame ontwikkeling bij deze opdracht kan betrekken. Deze Task Force zou op termijn kunnen uitgebouwd worden tot een volwaardig Planbureau voor duurzame ontwikkeling naar Nederlands model.

Afwijkend van vroegere wetsvoorstellen wordt hier enkel een regeling voorgesteld voor federale verkiezingen en verkiezingsprogramma's.

Een soortgelijke regeling kan ook wenselijk zijn voor verkiezingsprogramma's voor verkiezingen voor gewesten en gemeenschappen. Maar deze regeling kan dan best op dat beleidsniveau zelf bepaald worden. Waarbij dan met het federale beleidsniveau kan overeengekomen worden in welke mate men beroep wenst te doen op instanties als het Federaal Planbureau of het Rekenhof.